

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2021; 7(1): 04-06

© 2021 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 03-11-2020

Accepted: 06-12-2020

Divyashree D

ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕ, ಅಲ್ಪಾಸ್ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ವಿದ್ಯಾಗಿರಿ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಕುರಿತ ಅಪೂರ್ಣ ಕಾದಂಬರಿ

Divyashree D

ತೆಂಕುತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪಿತಾಮಹ, ಯಕ್ಷಗಾನ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯೆಂದು ಹೆಸರಾದ ಕುಂಬಳೆಯ ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಕಾಲ ದೇಶಗಳ ಕುರಿತು ಮಂಡಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳು ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ, ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆಧಾರಸಹಿತವಾಗಿ ಆತ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಕುಂಬಳೆಯವನೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಈ ಚರ್ಚೆಗಳು ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿವೆ ಅಷ್ಟೇ. ವಿದ್ವಾನ್ ತಾಳಾಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ರಚಿಸಿದ 'ಕಡುಗಲಿ ಮಹಾಕವಿ ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬ' ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿ ಈ ಬಗೆಗೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 'ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೯೯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ೨೦೦೦ನೇ ಇಸವಿಯ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಯವರೆಗೆ ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ೧೬ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಧಾರಾವಾಹಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೇ ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ೧೯೯೯ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದಲೇ, "ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ವಿದ್ವಾನ್ ತಾಳಾಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ವಿರಚಿತ 'ಯಕ್ಷಗಾನದ ಆದಿಕವಿ ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬ ಇತಿಹಾಸ' ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾದಲ್ಲಿ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳಲಿದೆ" ಎಂಬ ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಧಾರಾವಾಹಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವಾಗ 'ಇತಿಹಾಸ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು 'ಕಡುಗಲಿ ಮಹಾಕವಿ ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬ' ಎಂದು ಬದಲಿಸಿದ್ದರು.

ಧಾರಾವಾಹಿ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತಿಕರ್ತ ತಾಳಾಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ' ಸ್ವತಃ ಕುಂಬಳೆಯವನಾಗಿದ್ದ ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದುದಲ್ಲದೇ ಕೇರಳದ ಕಥೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರಚನೆಗೊಂಡ ಆತನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ವಿಕೃತಗೊಳಿಸಿ, ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಜನ್ಮವನ್ನೇ ಗೋಜಲಾಗಿದ ವ್ಯರ್ಥ ಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯದೆ, ಅಂಥ ಲೇಖನಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾದರೂ, ಈ ಲೇಖಕರ ಮನಮುಟ್ಟುವ ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಆತನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯ ಪರಿಹರಿಸಲು ಶಕ್ತವಾಗಬಲ್ಲುದು ಹಾಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಆದಿಕವಿಯೆಂದೇ ಆತನ ಚರಿತ್ರೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕಾದ ಕೃತಿಯೇ ಸರಿ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. (ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾ, ಮೇ ೧೯೯೯. ಪು.೪)

ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯಂತಿದೆ. ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತಾದ ಗ್ರಂಥೋಲ್ಲೇಖಗಳು, ಐತಿಹ್ಯಗಳು, ಜನಜನಿತ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ರಸವತ್ತಾದ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತ ಕಲ್ಪನೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ಣ ಕಾದಂಬರಿ. ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವುದು ಆರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಮಾತ್ರ. ಈ ಆರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ೧೬ ಧಾರಾವಾಹಿ ಕಂತುಗಳಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ.

ಕೇರಳದ ಚೆರುಗುನ್ನದ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕನಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆಯ ಕಾವು ಎಂಬಲ್ಲಿನ ವೆಂಕಪ್ಪ ಭಟ್ಟರ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅರೇಳು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ವೆಂಕಪ್ಪ ಭಟ್ಟನಿಗೆ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿ ಕನಸಲ್ಲಿ ಬಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗು ಮೂರು ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಸಂಸಾರದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೋ. ನಿನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಭಾವಪರವಶಗೊಂಡ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪು ಕಾಡತೊಡಗಿತು.

ತೀರ್ಥ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಸಮುದ್ರ ಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಜೀವದ ಹಗು ತೊರೆದು ಬದುಕಿಸಿದ್ದು, ಅರಳು ತರಲು ಕುಂಬಳೆಯ ಕೃಷ್ಣದೇವಾಲಯದ ಹತ್ತಿರದ ಅಕ್ಕಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಹೋದದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಮಗಳು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಸೋತದ್ದು,

Corresponding Author:

Divyashree D

ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕ, ಅಲ್ಪಾಸ್ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ವಿದ್ಯಾಗಿರಿ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತಾನು ಬದುಕಿಸಿದ ಹುಡುಗಿ ಇವಳೇ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಬಳಿಕ ಪ್ರೇಮ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಮದುವೆ ಆದದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಆತನಿಗೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕರು ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಶೃಂಗಾರ ರಸಮಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹವೀಕರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಿಕರ ನಡುವೆ ವಿವಾಹ ಅಂದು ಸಮೃತವಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಪರ ವಿರೋಧಗಳು ಬಂದವು. ವೆಂಕಪ್ಪ ಭಟ್ಟರ ತಂದೆ ವಿದ್ಯಾಸರೂ, ವೇದಜ್ಞರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ವಿವಾಹವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದಾಗ ವೆಂಕಪ್ಪ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಕ್ಕಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. 'ನಾನು ಹತ್ತು ಮಂದಿ ನಾಚುವ ಕೆಲಸವನ್ನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಾನಿಕರೂ ಗೋತ್ರ, ಸೂತ್ರಗಳುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಶ್ರೀಕಣ್ಣಮರಾಧೀಶ್ವರನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆಕೆಗಾಗಿ ಎಂತಹ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. (ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾ, ಸಪ್ತಂಬರ ೧೯೯೯. ಪು.೮). ಅಲ್ಲಿಂದ 'ಕೇರಳದ ವಿಭು'ವಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಚಿರುಗುನ್ನುವಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕನಾಗಿ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.

ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಕನಸಿನ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕಂಡದ್ದು, ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಗಂಡು ಮಗುವಾದದ್ದು, ಆತನಿಗೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟದ್ದು, ವೆಂಕಪ್ಪನ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಭಟ್ಟರು ಮರುಗುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಲೇಖಕರು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಾಯ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆಯ ಐಗಳ ಮಠಗಳ ವಿವರ, ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯ ಗುರು ಪುಳೂರು ಬಾಚನ ಕತೆಗಳು. ಆ ಬಾಚನ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಜಾಣನಾಗಿ ಛಂದೋಬದ್ಧವಾಗಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಕುಂಬಳೆಯ ಅರಸನಾದ ಜಯಸಿಂಹ ಕಲಾಪೋಷಕನೂ, ಗ್ರಂಥಕಾರನೂ ಆಗಿದ್ದ. ಭರತನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತ ಕಂದಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದ. ಸುಬ್ಬ ರಾಜನಂತೆ ತಾನೂ ನೃತ್ಯ ಪಾರಂಗತನಾಗಬೇಕೆಂದೂ, ಗ್ರಂಥಕಾರನಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಆಸೆಪಟ್ಟಿದ್ದ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಜನೋಹಿ. ಇಂದ್ರನ ಐರಾವತವನ್ನು ಧರೆಗೆಳಿಸಿ ಕುಂತಿಯಿಂದ ಅರ್ಜುನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಕಥೆ.

ಬಳಿಕ ಲಾಸ್ಯರಂಜಿನಿ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪಗೊಳಿಸಿ 'ಸಭಾಲಕ್ಷಣ'ವನ್ನು ಬರೆದ. ನಾಟ್ಯಗುರು ಕುಪ್ಪಣ ಪಂಡಿತ, ದೊರೆ ಜಯಸಿಂಹ ಭೂಪಾಲನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬ ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಚಿತ್ರಣವೂ ಈ ಧಾರಾವಾಹಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮದವೂರು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಗಣಪತಿಯ ನೋಡಿ 'ನೋಡಿ ನಾ ಸುಖಿಯಾದೆನು/ ದೇವನೆ ನಿನ್ನ/ ರೂಢಿಸಿದ ಮೂರ್ತಿಯನು/ ಗೋಡೆಯಿಂದಲಿ ಒಡೆದು/ ಮೂಡಿ ಜಗಕೆ ದಯ ಮಾಡುವ ಗಣಪತಿ ಸ್ತಾಮಿಯೇ ನಿನ್ನನು/ ನೋಡಿ ಸುಖಿಯಾದೆನು' (ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾ, ಮೇ ೨೦೦೦. ಪು.೧೫) ಎಂಬ ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಅಪರೂಪದ ರಚನೆ ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ತಾಯಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂವಾದದ ಬಳಿಕ ಬರೆದ 'ಕಡುವಂದಿವೆ ಕೃಷ್ಣನ' ಎಂಬ ಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಯೂ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ತಂದೆ ವೆಂಕಪ್ಪ ಭಟ್ಟರಿದ್ದ ಚಿರುಗುನ್ನು ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಕುರಿತ 'ಶರಣ ತಿರುವಗ್ರಶಾಲಿನಿ' ಎಂಬ ಸೊಗಸಾದ ರಚನೆಯನ್ನೂ ಸುಬ್ಬ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬ ತೆಂಕುತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. 'ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ತಾಳಮೇಳಗಳು ಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಕಂದಪದ್ಯ, ವೃತ್ತ ಷಟ್ಪದಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರೂ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಬಳಸಿ ಬೇರೆ ರಾಗ ತಾಳಗಳ ಪದಗಳನ್ನೇ ಬರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದನು. ಇದರಡೆಯಲ್ಲಿ ಊರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಹಸನವು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಸುಬ್ಬನು ನೋಡಿದನು. ಆಶುಕವಿಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಪುರಾಣದ ಒಂದು ದೃಶ್ಯದ ಭಾಗವನ್ನಾಯ್ದು ಪದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇಷಭೂಷಣಗಳ ನಿರ್ಣಯವೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೆರಡು ವೇಷಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವೇಷಭೂಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಚಿತತೆಯನ್ನು

ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಕೇರಳದಲ್ಲಿರುವ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಮೂಕ ಅಭಿನಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಹೇಳುವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ತಂದರೆ ಸೊಗಸೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು' (ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾ, ಜೂನ್, ೨೦೦೦. ಪು.೧೬) ಈ ವಿವರಗಳು ಮುಳಿಯ ಮತ್ತು ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಆತನಿಗಿತ್ತು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದೆ.

ಕುಂಬಳೆ ಅರಸರ ಕಾಲದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೇ ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ಕುಂಬಳೆಯ ಜಯಸಿಂಹ ಮಹಾರಾಜನ ಸೈನ್ಯ ತೆಂಕಲಿನ ಮಧುರೆಯ ರಾಜ ವೀರಪಾಂಡ್ಯನ ದಾಳಿಯನ್ನು ಚಂದ್ರಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆಪಾಡಿ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣ, ಕೊಟೆಕ್ಕಾರು ಮಂಜಣ್ಣ, ಕೋಡಿಂಗಾರು ಕಿಂಚಾಣ್ಣ ಮೊದಲಾದ ವೀರರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬನೂ ವೀರಾಗ್ರಣಿಯಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಗೆದ್ದ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ರೋಚಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದೆ.

ಯುದ್ಧಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ಘಟನೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಸುಬ್ಬ ಈ ಕುರಿತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದ. 'ದಂಡು ಬಂತಯ್ಯಾ ಮಂಜಣನ/ ನಾವು ಕಂಡೇವು ದಳವಾಯ್ಯ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನೆಂಬವನಾ.' (ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾ, ಸಪ್ತಂಬರ ೨೦೦೦. ಪು.೧೯) ಇಂತಹ ಹಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಈತ ರಚಿಸಿದ. ಕೊನೆಗೆ ಕುಪ್ಪಣ ಪಂಡಿತರು ಕಟ್ಟಿದ ನಾಟ್ಯತಂಡದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಂಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ತನ್ನ ಆಸೆಯನ್ನೂ, ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಯುದ್ಧದ

ವಸ್ತುವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 'ಜಯಸಿಂಹ ವಿಜಯ'ವೆಂಬ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ತನ್ನ ಕನಸನ್ನೂ ದೊರೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ. ಆಗ ಜಯಸಿಂಹ ಕಾವ್ಯ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕೆ ಹೊರತು ವಾಸ್ತವದ ಹಸಿ ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನದೇ 'ಮಾಂದಾತ ವಿಜಯ' ಕಾವ್ಯವು ಮಾಂದಾತ ಮಹಾರಾಜನ ಕಥೆಯಾದರೂ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ನನ್ನ ತಾತ ಮಯೂರವರ್ಮ ಮಹಾರಾಜನ ಕಥೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ. ಅದನ್ನನುಸರಿಸಿದ ಸುಬ್ಬ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಯಾತ್ರೆ, ಪಯಸ್ವಿನಿಗೆ ಸಂಕ ಕಟ್ಟಿದ ಘಟನೆ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಯುದ್ಧದ ಕತೆಯು ಅಡಕವಾಗುವಂತೆ ರಾಮಾಯಣದ ಸೇತುಬಂಧನ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ. ಅದನ್ನು ತನ್ನ ನಾಟ್ಯಗುರು ಕುಪ್ಪಣ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತುಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಚ್ಚಮೆ ಶಂಕರ, ಮಂಜುನಾಥ, ಪುತ್ತೂರ ನಾರಾಯಣ ಮೊದಲಾದ ಆ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ಭಾಗವತರ ಉಲ್ಲೇಖ ಸಿಗುತ್ತದೆ. 'ಅವರೆಲ್ಲ ಆಶುಕವಿಗಳು. ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜಾಗಟೆ ಹಿಡಿದು ನಿಂತೊಡನೆಯೇ ಸರಸ್ವತಿಯು ಅವರ ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಯಾವ ಕಥಾ ಭಾಗವೇ ಇರಲಿ. ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಡನೆಯೆ ಪದ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಖಚಿತ ಧಾಟಿಗೆ ಪದ್ಯ ಪದಮಂಜವು ಒಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತದೆ' (ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೦೦. ಪು.೨೦) ಎಂಬ ಕುಪ್ಪಣ ಪಂಡಿತರ ಮಾತು ಆ ಕಾಲದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಭೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇರಲಾರದು. 'ಈ ಕ್ರಮದಿಂದಲಾಗಿ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕುಂದದಿರದು. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ ಮುಂತಾದ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ರಚನೆಯು ತೀರಾ ಅಗತ್ಯ' (ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೦೦. ಪು.೨೧) ಎಂದು ಮನಗಂಡ ಸುಬ್ಬ ಪ್ರಸಂಗ ಪಠ್ಯ ರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿ ತಾನೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಾಮಾಯಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಧಾರಾವಾಹಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಇದು ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವ ಆರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿವರಗಳು, ಬಾಲ್ಯ, ಆಸಕ್ತಿಗಳು, ಆ ಕಾಲದ ಕುಂಬಳೆ ಪರಿಸರದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ.

ವೆಂಕಪ್ಪ ಭಟ್ಟ ಎಂಬವರು ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ತಂದೆ ಎಂಬ ವಿವರ, ಪುಳೂರು

ಬಾಚ ಮತ್ತು ಪಾರ್ತಿಪುಬ್ಬ ಸಮಕಾಲೀನರೆಂಬುದು, ಈತ ಕುಂಬಳೆ ರಾಜ ಜಯಸಿಂಹನ ಸೈನ್ಯದ ಕಡುಗಲಿಯಾಗಿದ್ದ ಎಂಬುದು, ಕುಪ್ಪಣ್ಣ ಪಂಡಿತರು ಈತನ ಗುರುವಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ವಿವರಗಳು ಪಾರ್ತಿಪುಬ್ಬನ ಕುರಿತಾದ ಹೊಸ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಇತಿಹಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ರಮಣೀಯ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವರ್ಣನೆ, ಸಂವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾದಂಬರಿಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ತಾಳಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ತಿಪುಬ್ಬನ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಹೊಸಬೆಳಕನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ.

೧. ಕುಕ್ಕಿಲ ಸಂಪುಟ, ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಷಿ (ಸಂ.), ಪ್ರ: ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಪುತ್ತೂರು, ೫೭೪೨೦೨, ೧೯೯೮.
೨. ಪಾರ್ತಿಪುಬ್ಬನ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು, ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ (ಸಂ.), ಪ್ರ: ಡಾ. ಕೀಲಾರು ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಸಂಪಾಜೆ, ೫೭೪೨೩೪, ಸುಳ್ಯ, ೨೦೦೯ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ.
೩. ಯಕ್ಷಪ್ರಭಾ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಚಿಕೆಗಳು, ಕುಬ್ಜೂರು ಶ್ರೀಧರ ರಾವ್ (ಸಂ), ಉಜಿರೆ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ. ೧೯೯೯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ೨೦೦೦ನೇ ಇಸವಿಯ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳವರೆಗಿನ ೧೮ ಸಂಚಿಕೆಗಳು. ಇದರ ನೆರಳಚ್ಚು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿದವರು ರಾಜಗೋಪಾಲ ಕನ್ಯಾಸ.